

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/67/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4416212743
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4416212743.6

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Olivera Kolenčíka, v právnej veci žalobkyne: P. C. O., X..H..E., so sídlom A. N., W. XX, G.: XX XXX XXX, zast. Advokátska kancelária ŠKODLER & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Bratislava, Dobšinského 12, IČO: 47 238 232, proti žalovanému: H., X..H..E., so sídlom F., Q. XX, G.: XX XXX XXX, zastúpený: JUDr. Soňa Soboňová, advokátka, so sídlom Nové Zámky, F. Kapisztóryho 2, o zaplatenie 675 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 13C/255/2016-370 zo dňa 20. marca 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o nároku na náhradu trov konania žalovaného a náhradu trov štátu **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Nové Zámky ako súd prvej inštancie zhora uvedeným rozsudkom (v poradí druhým) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňu istinu 225 eur s príslušenstvom, vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33 % (III. výrok). Štátu priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyňu v rozsahu 66,60 % a voči žalovanému v rozsahu 33,30 % (IV. výrok). Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil s poukazom na § 2 ods. 20, § 7 ods. 6 zákona č. 576/2004 Z. z., § 80a ods. 2 zákona č. 578/2004 Z. z.

1.2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetom konania je nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 675 eur s príslušenstvom titulom náhrady mzdy za služby LSPP, ktoré vykonala v prospech žalovaného, prevádzkovateľa LSPP. Náhradu fakturovala žalovanému faktúrami č. XXXX/XX zo XX.XX.XXXX, č. XXXX/XX zo XX.XX.XXXX a č. XXXX/XX zo XX.XX.XXXX, 3 x 300 eur, z ktorých žalovaný uhradil 3 x 75 eur. (5 eur/hod.). Výšku náhrady ustálila podľa nároku na náhradu mzdy lekára vykonávajúceho ústavnú zdravotnú starostlivosť na základe pracovného pomeru, t.j. 20 eur za hodinu v pracovný deň, zvýšenú o 25 % mimo pracovného času a mzdové zvýhodnenie za prácu v noci vo výške 20 %, s pripočítaním nákladov (odvody a daň).

1.3. Okresný súd Nové Zámky rozsudkom č.k. 13C/255/2016-110 zo dňa 04.10.2017 žalobu zamietol s odôvodnením, že žalobkyňa má zo zákona povinnosť vykonávať služby LSPP, pričom tak nerobí vo vzťahu k prevádzkovateľovi LSPP ako zamestnanec, ale ako podnikateľský subjekt a k vykonaniu služby je zaviazaná zákonom. Pri riešení otázky výšky odmeny za služby LSPP súd vychádzal z odmeny obvyklej v danom čase a mieste vyplácanej prevádzkovateľom LSPP lekárom LSPP v rozpätí od 3,30 eura do 3,60 eura (v prevažnej väčšine) a 11,704 eura (v jedinom prípade - A.). Žalovaný žalobkyňu zaplatil 5 eur/hod, t.j celkovo 75 eur, teda vyššiu sumu, než bola v danom čase a mieste obvyklá.

1.4. Krajský súd Nitra uznesením č.k. 8Co/104/2018-156 zo dňa 07.06.2018 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Súhlasil so závermi súdu prvej inštancie, že s poukazom na ustanovenie zák. č. 576/2004 Z.z. a 578/2004 Z.z. a nález ÚS PL 113/2011 lekársku službu prvej pomoci vykonávajú poskytovatelia poskytujúci všeobecnú ambulatnú starostlivosť, ktorá

povinnosť im vyplýva zo zákona. Platby za zdravotné výkony lekárov počas lekárskej služby prvej pomoci zdravotné poisťovne poskytujú prevádzkovateľom ambulancií lekárskeho služieb prvej pomoci. Ak je takýto vzťah zmluvne ošetrený, je povinnosťou účastníkov postupovať podľa zmluvy. Ak k uzavretiu zmluvy nedošlo a žalovanému je poskytované plnenie zo strany zdravotných poisťovní za výkony, ktoré uskutočňuje aj žalobkyňa počas výkonu lekárskej služby prvej pomoci, sa výška plnení žalovaného voči nezmluvným lekárom musí odvíjať od jeho možností daných príjmami z činnosti ambulancie LSPP. Nároky žalobkyne voči žalovanému je možné ustáliť len z hľadiska zistenia konkrétnych pomerov žalovaného, pretože pomery, resp. nastavenie minimálnej siete a príjmy každého prevádzkovateľa LSPP sú v každom obvode iné. Nemožno paušálne hľadať analógiu v iných obvodoch alebo príjmoch poskytovateľov zdravotnej starostlivosti vykonávajúcich činnosť na základe zmluvy. Je potrebné ustáliť sumu, ktorá zostane žalovanému (hrubý príjem) za dané obdobie, porovnaním jeho príjmov a všetkých nákladov, ale bez nákladov na mzdy lekárov, ustáliť primeranú výšku zisku žalovaného a zostávajúcu časť použiť na tvorbu odmien poskytovateľov zdravotnej starostlivosti žalovaného, so zohľadnením celkového počtu nimi odpracovaných hodín (cez týždeň, víkend, sviatok) a zistením a zohľadnením počtu hodín odpracovaných žalobkyňou a potom určiť, či ňou požadovaná suma je adekvátna aj vďaka nej vytvorenému príjmu a zisku pre žalovaného, resp. či zo strany žalovaného ide s ohľadom na jeho ekonomické možnosti o nedôvodné odopretie nárokov na vyššiu, ako vyplatenú odmenu.

1.5. Následne súd prvej inštancie s poukazom na nález ÚS SR PL. ÚS 113/2011 a právny názor odvolacieho súdu žalobe čiastočne vyhovel a vo zvyšku žalobu zamietol. Po doplnení dokazovania vychádzajúc zo zistení znalca v odbornom vyjadrení č. X/XXXX konštatoval, že žalovaný mal možnosť odmeňovať v danom období (rok XXXX) lekárov vykonávajúcich LSPP sumou 10 eur/hod. (namiesto sumy 5 eur/hod., ktorú im platil), ktorá suma zároveň predstavuje primeranú odmenu žalobkyne za hodinu služby LSPP. Znalec totiž konštatoval, že zisk žalovaného v roku XXXX z LSPP činil sumu XX XXX,XX eura, čo je takmer 32 % z príjmov ambulancie LSPP, pričom znalec uviedol, že priestor na zvýšenie odmien bol v priemere o 5 eur na hodinu. Po zistení konkrétnych pomerov žalovaného (znaleckým skúmaním) súd prvej inštancie porovnaním jeho príjmov a všetkých nákladov ustálil, že pri zisku žalovaného, ktorý dosahoval ako prevádzkovateľ ambulancie LSPP a pri zohľadnení celkového počtu hodín odpracovaných lekármi LSPP a zohľadnením počtu hodín odpracovaných žalobkyňou, že suma 10 eur/hodinu je adekvátna vytvorenému príjmu a zisku žalovaného. Žalobkyňu priznal nárok na zaplatenie ďalších 5 eur/hodinu za služby LSPP vykonávané v roku XXXX (teda konštatoval, že primeranou odmenou v rozhodnom období bola suma 10 eur/hod., z ktorej už žalovaný odmenu 5 eur/hod. vyplatil), inými slovami konštatoval, že za každú zo služieb LSPP vykonanú žalobkyňou v dňoch XX.XX.XXXX, XX.XX.XXXX a XX.XX.XXXX (vždy v rozsahu 15 hodín) má žalobkyňa nárok na odmenu 150 eur (t. j. 10 eur/hodinu), teda nedoplatok žalovaného za každú z nich je 75 eur (x 3) a túto sumu (225 eur) preto žalobkyňu priznal. V zostávajúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.6. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal v konaní úspech v rozsahu 33,30 % (žiadala zaplatiť 675 eur, súd jej priznal sumu 225 eur, t. j. 1/3 zo žalovanej sumy, teda 33 %, jej úspech je preto 66,60 % - 33,30 %, t. j. 33,30 %) priznal právo na náhradu trov konania v tomto rozsahu.

1.7. O trovách štátu na náhradu trov znaleckého dokazovania voči žalobkyňu (v konaní neúspešnej v rozsahu 66,60 %) a žalovanému (v konaní neúspešnej v rozsahu 33,30 %) súd rozhodol s poukazom na základný princíp čl. 4 CSP a ustanovenie § 262 odsek 1 a § 255 odsek 1 CSP, keď štátu vznikli trovy dokazovania v súvislosti s vypracovaním odborného vyjadrenia č. X/XXXX a č. X/XXXX, ktorá odmena bola znalcovi vyplatená z rozpočtových prostriedkov súdu.

2. Proti výroku rozsudku o náhrade trov konania a štátu podala včas odvolanie žalobkyňa namietajúc nesprávne právne posúdenie. Zastala názor, že v prejednávanej veci výška plnenia závisela od znaleckého posudku, keď výšku nárokov bolo možné ustáliť len po zistení konkrétnych pomerov žalovaného. Sama objektívne nemohla poznať príjmy a výdavky žalovaného v súvislosti s prevádzkou ambulancie LSPP, keďže nemá prístup k účtovným dokladom žalovaného, preto nemohla pred podaním žaloby dať vypracovať znalecký posudok. Navrhla napadnuté výroky zmeniť a priznať jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a štátu nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že rozsudok je v odvolaní napadnutej časti vecne správny. Tvrdenie, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnení závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku, pričom v týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemá oporu v žiadnom platnom zákonnom ustanovení. Argumentácia vychádza z už neplatnej právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku, ktorý v ustanovení § 142 ods. 3 uvádzal: „Aj keď mal účastník

vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu“. Podľa daného zákonného ustanovenia sa jednalo o fakultatívne zakotvenú možnosť súdu priznať úplnú náhradu trov konania účastníkov, ktorý mal aspoň čiastočný úspech vo veci - ani podľa predmetného ustanovenia teda nemožno hovoriť o povinnosti súdu postupovať takýmto spôsobom obligatórne.

3.2. Úprava Civilného sporového poriadku vypustila možnosť priznať náhradu trov aj len z časti úspešnej strane. Zámerom zákonodarcu pri koncepcii nového civilného sporového kódexu bolo do právneho poriadku zakotviť kritérium procesného úspechu pri rozhodovaní o povinnosti náhrady trov v civilných konaniach, preto upustil od pôvodnej koncepcie obsiahnutej v § 142 od. 3 OSP. Podľa dôvodovej správy k ustanoveniu § 255 CSP sa v tomto ustanovení premieta zásada úspechu v spore ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Súd teda nemohol aplikovať neúčinné ustanovenie § 142 ods. 3 OSP, ale musel postupovať podľa ustanovenia § 255 CSP (keď s poukazom na § 470 ods. 1 CSP použitie skoršieho procesného predpisu nie je možné), pričom opakovane zdôraznil, že ani do účinnosti Civilného sporového poriadku nebolo rozhodnutie súdu o priznaní náhrady trov strane aj pri čiastočnom úspechu obligatórne („môže mu súd priznať“), ale záviselo od posúdenia súdu, či je k takémuto postupu dôvod.

3.3. Podľa § 255 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa uplatňuje tzv. zásada úspechu. Úspech sa zisťuje porovnaním petitu žaloby a výroku rozhodnutia vo veci samej, pričom plným úspechom žalobcu je, ak sa výrok meritorneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom. Strana sporu, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov oproti protistrane, ktorá vo veci úspech nemala. Ak však strana sporu nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech vo veci, t. j. obe strany sporu (žalobca aj žalovaný) sú sčasti úspešné a sčasti neúspešné. Účinná právna úprava v tomto smere inštruuje, že ak mala strana úspech v spore len čiastočný, potom sa náhrada trov pomerne rozdelí, prípadne sa vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Situácia, pri ktorej by išlo o zásadne rovnaký čiastkový úspech oboch strán (t. j. aj približne rovnaký neúspech), by mohla viesť k záveru o tom, že žiadna zo strán nebude mať nárok na náhradu trov konania (uznesenie ÚS SR zo dňa 11.12.2018, sp. zn. III. ÚS 485/2018). O taký prípad sa však v prejednávannej veci nejedná, pretože po porovnaní procesnej úspešnosti sporových strán zostala suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu žalovaného vo veci, a preto prvostupňový súd správne rozhodol o priznaní čiastočnej náhrady trov žalovaného na ťarchu žalobkyne.

4. Žalobkyňa v replike nesúhlasila s tvrdením žalovaného, že jej argumentácia vychádza z neplatnej právny úpravy OSP. Zásadu úspechu vo veci, vyjadrená v § 255 CSP je súčasťou právnou teóriou a praxou súdnou vykladaná tak, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Nárok na plnú náhradu trov konania sa priznáva iba z prisúdenej sumy, čo treba vyjadriť vo výroku rozsudku (Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 13. 12. 2017, sp. zn. 10Co/191/2017). Ústavný súd SR sa v uznesení zo dňa 11.12.2018, sp.zn. III. ÚS 485/2018, na ktoré poukazuje žalovaný, zaoberal sťažnosťou sťažovateľa vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, nie ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Naviac v tejto veci meritorne rozhodnutie súdu nezáviselo od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Opakovane uviedla, že v prejednávannej veci aj s poukazom na odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie (bod 29) má za to, že výška plnenia závisela od znaleckého posudku. Nároky žalobkyne bolo možné čo do výšky ustáliť len po zistení konkrétnych pomerov žalovaného a to ustálením hrubého príjmu žalovaného, porovnaním jeho príjmov a nákladov a z tejto sumy určiť primeranú výšku zisku žalovaného a časť prostriedkov, ktoré mali byť použité na úhradu pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Tieto skutočnosti nebolo možné objektívne zistiť inak, ako len znaleckým posudkom. Žalobkyňa objektívne nemohla poznať príjmy a výdavky žalovaného v súvislosti s prevádzkou ambulancie LSPP, keďže nemá prístup k účtovným dokladom žalovaného - účtovné závierky verejne dostupné zohľadňujú aj ďalšiu

podnikateľskú činnosť žalovaného, a teda nemohla si pred podaním žaloby dať vypracovať znalecký posudok.

5. Krajský súd v Nitre, ako odvolací súd (podľa § 34 CSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal v medziach podaného odvolania podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku o náhradu trov konania žalovaného a štátu podľa ustanovenia potvrdiť. Rozsudok vo veci samej, t. j. vo vyhovujúcej a zamietajúcej časti nadobudol právoplatnosť. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu sa stali výroky o nároku na náhradu trov konania (III. a IV. výrok), ktoré žalobkyňa napadla odvolaním. Rozhodnutie o trovách konania má povahu uznesenia (§ 234 ods. 1 CSP), aj keď je výrok poňatý do rozsudku, a preto odvolací súd v danej veci rozhodoval uznesením.

6. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

8. Predmetom tohto konania je žaloba, ktorou sa žalobkyňa ako právnická osoba prevádzkujúca zdravotnícku ambulanciu v odbore všeobecné lekárstvo domáhala zaplata sumy 225 eur s príslušenstvom titulom náhrad za služby lekárskej prvej pomoci, ktorá povinnosť jej vyplýva zo zákona č. 578/2004 Z. z. (§ 79 ods. 1 písm. v). So žalovaným neuzatvorila písomnú zmluvu o vykonávaní služby, pretože nesúhlasila s predloženými podmienkami zmluvy. Žalovaný jej z fakturovanej čiastky uhradil sumu 75 eur, t. j. 5 euro na hodinu, ktorú považovala za neprimeranú. Žalobou sa domáhala zaplata hodinovej odmeny 20 eur, pri výpočte ktorej vychádzala z § 80a ods. 2 zák. č. 578/2004 Z. z. a to zo mzdy lekára 12,33 eur/hod, s pripočítaním mzdového zvýhodnenia za prácu nadčas v sume 15,41 a v noci 16,34 eura, nákladmi a poisťné odvody a daň. Súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovel a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyňi 225 eur s príslušenstvom a vo zvyšku žalobu zamietol. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci samej po zistení konkrétnych pomerov žalovaného (znaleckým skúmaním) a porovnaním príjmov a všetkých nákladov žalovaného ustálil, že pri zisku, ktorý dosahoval ako prevádzkovateľ ambulancie LSPX a pri zohľadnení celkového počtu hodín odpracovaných lekármi LSPX a počtu hodín odpracovaných žalobkyňou ustálil sumu 10 eur/hod za sumu adekvátnu vytvorenému príjmu a zisku žalovaného.

9. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal v konaní úspech v rozsahu 33,30 %, pretože žalobkyňa žiadala zaplatiť 675 eur, súd jej priznal 225 eur, t. j. 1/3 zo žalovanej sumy, teda 33 %, jej úspech je 66,60 % - 33,30 %, t. j. 33,30 %. Na náhradu trov konania štátu za znalecké dokazovanie zaviazal žalobkyňu v rozsahu 66,60 % a žalovaného v rozsahu 33,30 %.

10. Odvolateľka v odvolaní argumentuje tým, že v danej veci výška plnenia závisela od znaleckého posudku (pretože objektívne nemohla poznať príjmy a výdavky žalovaného v súvislosti s prevádzkou ambulancie LSPXX), a teda nemohla pred podaním žaloby dať vypracovať znalecký posudok, pričom výška plnenia závisela od úvahy súdu, resp. znaleckého posudku bola jej priznaná časť nároku, preto má v zmysle § 255 CSP nárok na náhradu trov konania. Spornou otázkou teda vzhľadom na námietky žalobkyne bolo, či súd vo veci rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania dôvodne aplikoval zásadu úspechu v konaní podľa § 255 CSP.

11. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

12. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

13. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchýliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka.

14. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom (vrátane pred exekučným súdom) je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon (v tomto prípade sa súdny exekútor považuje za účastníka konania pre ten úsek konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho nároku na náhradu trov konania), náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Každá strana znáša trovy spojené s jej účasťou v spore, kým nie je spor ukončený. Ak bude rozhodnutím súdu vyslovené, ktorá

strana je v práve, nadobudne táto strana nárok na náhradu trov konania, ktoré na dosiahnutie tohto výsledku vynaložila. Právnym dôvodom tohto nároku je to, že strany, ktoré viedli spor, konajú na „vlastné nebezpečenstvo“ a nesú zodpovednosť za výsledok sporu. Od povinnosti platiť trovy, treba odlíšiť povinnosť hradiť trovy konania, založenej na zásade úspechu vo veci. Podstata povinnosti hradiť trovy konania, spočíva v tom, že súd zaviazá jednu stranu konania nahradiť druhej strane konania buď celkom alebo sčasti trovy konania, ktoré v priebehu konania táto druhá strana už zaplatila. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je teda okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov konania. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne, napríklad nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP (predtým § 150 OSP), predstavuje výnimku zo zásady úspechu v konaní pri rozhodovaní o trovách konania, ktorá je charakteristická pre sporové konanie.

15. Základným meradlom pre nárok na náhradu trov je miera procesného úspechu vo veci. Podľa toho sa najprv určuje pomer úspechu či neúspechu vo veci, a až keď došlo k pomernému rozdeleniu náhrady, vypočítajú sa skutočne vynaložené náklady, a to u tej strany, ktorej úspech bol vyšší a má teda nárok na ich náhradu.

16. Z publikácie Civilný sporový poriadok od autorov Q., C., W., P., W., S. a O.. vydanej v nakladateľstve I. M. W. v roku XXXX zo strán XXX a XXX vyplýva: Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP (na ktorého aplikáciu sa odvolávala žalobkyňa), ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 OSP (k tomu napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 142/2014). Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty (§ 142 ods. 1, 2 a 3 OSP), ale len dve (§ 255 ods. 1, 2 CSP). Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP (pomer úspechu). Nepatrný neúspech Civilný sporový poriadok aktuálne nepozná, zohľadňuje sa teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku.

17. V danej veci žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu za služby LSPP, ktorého výšku vyčíslila podľa § 80a zák.č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov podľa ktorého základná zložka mzdy 60aa) lekára a zubného lekára [§ 27 ods. 1 písm. a) a b)] pracujúceho v pracovnom pomere na ustanovený týždenný pracovný čas v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti (§ 7 ods. 4), ktorý získal odbornú spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností (§ 33 ods. 2) a vykonáva odborné pracovné činnosti v rozsahu získaného vzdelania, je najmenej 1,25-násobok priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa priznáva základná zložka mzdy. Hodinovú odmenu vyčíslila sumou 20 eur podľa mzdy lekára 12,33 eur/hod, s pripočítaním mzdového zvýhodnenia za prácu nadčas v sume 15,41 a v noci 16,34 eura, nákladmi a poisťné odvody a daň. Vychádzala z názoru, že jej (bez uzatvorenej zmluvy) patrí náhrada za služby lekárskej prvej pomoci vo výške rovnajúcej sa náhrade zmluvného lekára. Podľa názoru odvolacieho súdu nárok určený takýmto spôsobom nebol správny, ale bolo potrebné hrubý príjem žalovaného porovnať s jeho príjmami a nákladmi, bez nákladov na mzdy lekárov, ustáliť primeranú výšku zisku a zostávajúcu časť použiť na tvorbu odmien poskytovateľov zdravotnej starostlivosti žalovaného, so zohľadnením celkového počtu nimi odpracovaných hodín (cez týždeň, víkend, sviatkov) a zistením a zohľadnením počtu hodín odpracovaných žalobkyňou a na základe týchto údajov určiť, či ňou požadovaná suma je adekvátne aj vďaka nej vytvorenému príjmu a zisku pre žalovaného, resp. či zo strany žalovaného ide s ohľadom na jeho ekonomické možnosti o nedôvodné odopretie nárokov na vyššiu, ako vyplatenú odmenu. Znalecké dokazovanie bolo nariadené na zistenie týchto skutočností v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu vyslovenom v jeho zrušujúcom uznesení. Žalobkyňa teda vôbec netvrdila, že výšku nároku nevie vyčísliť pre absenciu dokladov žalovaného (ako uvádza v odvolaní) a nemožnosť vypracovania znaleckého posudku, naopak, vychádzala z právneho názoru, že jej patrí rovnaká odmena ako zmluvnému lekárovi. Ak teda žiadala náhradu sumy 20 eur/hod., ktorá sa podľa jej právnej argumentácie rovná náhrade zmluvného lekára a táto jej právna argumentácia neobstála, naviac, znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že takáto náhrada nie je primeraná, pretože hospodársky výsledok žalovaného odôvodňuje vyplatenie náhrady 10 eur/hod., nejde o prípad, kedy rozhodnutie o výške nároku záviselo od úvahy súdu, resp. znaleckého posudku, pretože od nich závisel nárok ako taký. Podľa žalovaného mala žalobkyňa nárok na zaplatenie sumy 5eur/hod; teda základ nároku do výšky 5 eur nebol sporný. Keďže ale žalobkyňa požadovala úhradu vo výške 20 eur/hod, dôvodnosť nároku nad sumu 5 eur/hod. bola závislá od hospodárskeho výsledku žalovaného.

Prípady, na ktoré žalobkyňa v odvolaní poukazuje, sú napr. nároky týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, kedy prichádzalo do úvahy rozhodnutie podľa § 142 ods. 3 OSP, teda keď od úvahy súdu závisela výška plnenia, ale nie jej základ. Ak je základ daný, pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného alebo prevažujúceho úspechu výšky nároku, ktorý bol ustálený úvahou súdu alebo znaleckým posudkom (napr. nález ÚS SR IV.ÚS 599/2013-60).

18. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je správny záver súdu prvej inštancie, že pri rozhodnutí o trovách konania bolo potrebné vychádzať zo zásady úspechu a súd prvej inštancie o trovách konania žalovaného a o trovách štátu rozhodol správne. Odvolací súd nevzhládol v konaní dôvody a okolnosti, pre ktoré by bolo potrebné na predmetnú vec aplikovať § 257 CSP, pričom dôvodnosť aplikácie tohto zákonného ustanovenia žalobkyňa netvrdila a ani neuvádzala také skutočnosti, pre ktoré by súd výnimočne žalovanému nepriznal náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa, keď ňou uvedené odvolacie dôvody nemajú charakter výnimočnosti okolností danej veci a hodnoty osobitného zreteľa, so zreteľom aj na práva žalovaného. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že v tomto štádiu konania procesne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči procesne neúspešnej žalobkyňi. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).